

HANDHAVINGSCOLLEGE

ARREST

van 4 juni 2026 met nummer
in de zaak met rolnummer

Verzoekende partij

vertegenwoordigd door advocaat
met woonplaatskeuze te

Verwerende partij

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering, ten verzoeken van de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw, voor wie bij delegatie optreedt: de gewestelijke entiteit (het Departement Omgeving - afdeling Handhaving)

vertegenwoordigd door
afdelingshoofd, met kantoor te 1000 Brussel, Koning Albert II-laan 20 bus 8

I. Voorwerp van het beroep

Verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 6 maart 2025 de vernietiging van de beslissing van de gewestelijke entiteit van 6 februari 2025 met nummer , waarmee haar een alternatieve bestuurlijke geldboete wordt opgelegd van 18.000 euro wegens schending van artikel 5.6.2 van het decreet van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM) en de artikelen 13, §5 en 15, §6 van het besluit van de Vlaamse regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater (hierna: Stooktoestellenbesluit). Er wordt haar met name verweten dat ze in de periode van 25 juni 2020 tot 2 december 2022, door vier van haar werknemers, minstens 241 periodieke onderhouden heeft laten uitvoeren op centrale stooktoestellen, die worden gevoed met gasvormige brandstof, waarbij er in dit kader minstens 202 onderhoudsattesten zijn

opgesteld en afgeleverd, terwijl deze werknemers niet beschikten over de daarvoor vereiste erkenning als technicus gasvormige brandstof.

II. Rechtspleging

Verwerende partij legt het administratief dossier neer en dient een antwoordnota in. Verzoekende partij dient een wederantwoordnota in.

Partijen worden opgeroepen voor de openbare zitting van 30 april 2026. Ze stemmen in met het schriftelijk behandelen en in beraad nemen van de vordering (artikel 41, §3 van het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges - hierna: Procedurebesluit).

III. Feiten

1.

Naar aanleiding van een klacht van 29 november 2022, stelt een toezichthouder bij de afdeling Handhaving van het departement Omgeving (hierna: verbalisant) vast dat verzoekende partij talloze periodieke onderhouden op met gasvormige brandstof gevoede centrale stooktoestellen heeft laten uitvoeren door vier werknemers, die daarvoor niet waren erkend als technicus gasvormige brandstof, waarbij er attesten van deze controles zijn afgeleverd. De verbalisant stelt hiervoor lastens verzoekende partij en haar onderscheiden werknemers vier gelijkaardige aanvankelijke processen-verbaal (hierna: PV's) op.

In een eerste aanvankelijk proces-verbaal met nummer _____ dat is afgesloten op 28 februari 2023 en op dezelfde dag is verstuurd aan de procureur des Konings en aan onder verzoekende partij met een aangetekende zending, wordt er lastens verzoekende partij en één van haar betrokken werknemers het volgende vastgesteld:

“ ...

Vaststellingen

In de bijlagen van dit proces-verbaal zijn alle periodieke onderhouden te raadplegen die uitgevoerd zijn door (de betrokkene) die deel uitmaken van de bij onze diensten binnengekomen klacht. De (betrokkene) was op die momenten niet in het bezit van een erkenning als technicus gasvormige brandstof.

Deze periodieke onderhouden werden uitgevoerd in het kader van een onderhoudscontract tussen het bedrijf waar (betrokkene) werkzaam is, namelijk (verzoekende partij) en (de sociale huisvestingsmaatschappij).

Op 29/11/2022 ontving de afdeling Handhaving een klacht over het door (de betrokkene) uitgevoerd periodiek onderhoud en over zijn erkenningstoestand. Uit nazicht van de databank van erkende personen bleek dat de betrokkene niet over een erkenning als techniek gasvormige brandstof beschikte.

...

(Verzoekende partij) geeft aan dat (ze) zelf in een interne opleiding voorziet voor (haar) personeel. (Verzoekende partij) is niet terug te vinden in de databank erkenningen als erkend opleidingscentrum dat een certificaat van bekwaamheid en bijscholing mag organiseren inzake gasvormige brandstof. (Verzoekende partij) voldoet bijkomend niet aan de (...) bijzondere erkenningsvoorwaarden om een erkenning als opleidingscentrum te bekomen. (Verzoekende partij) mag geen soortgelijke opleidingen organiseren.

...

Op basis van de aan onze diensten aangeleverde informatie, betreft het onderhoudscontract tussen (de sociale huisvestingsmaatschappij) en (verzoekende partij) een groot aantal periodieke onderhouden die uitgevoerd werden op centrale stooktoestellen gevoed met gasvormige brandstof die onderdeel zijn van het patrimonium van (de sociale huisvestingsmaatschappij). Deze centrale stooktoestellen staan in sociale woningen die verhuurd worden door (de sociale huisvestingsmaatschappij). 262 van die periodieke onderhouden werden uitgevoerd door niet-erkend personeel. Er waren 4 werknemers van (verzoekende partij) die deze 262 periodieke onderhouden hebben uitgevoerd. Dit proces-verbaal bespreekt enkel de periodieke onderhouden uitgevoerd door (de betrokkene).

...

(De betrokkene) doorliep het volgende opleidingstraject om de erkenning als technicus gasvormige brandstof te behalen: Start opleiding: 19/09/2022 - Einde opleiding: 01/02/2023 ...

Aantal attesten opgemaakt door (de betrokkene) toen hij nog niet in het bezit was van een erkenning als technicus gasvormige brandstoffen: 175.

In wat volgt, worden enkele opmerkingen gegeven bij de attesten die opgemaakt zijn door (de betrokkene). De attesten zijn raadpleegbaar in de bijlagen van dit proces-verbaal.

Van alle attesten die opgemaakt werden door (de betrokkene) werden 5 centrale stooktoestellen afgekeurd wegens een niet goede werking/een niet veilige staat.

... op 15/11/2022

Het attest dat aan de gebruiker/eigenaar van het centraal stooktoestel werd bezorgd ontbrak de volgende informatie:

- Naam van de technicus
- Erkenningsnummer
- Handtekening van de technicus
- Bouwjaar, fabricatienummer en nominaal vermogen (kW)

Op 17/02/2023 ontving (de sociale huisvestingsmaatschappij) de gegevens van de technicus die het attest heeft opgemaakt. Het erkenningsnummer van (de betrokkene) staat eveneens op het attest. (De betrokkene) was op 15/11/2022 nog niet in het bezit van een erkenning als technicus gasvormige brandstof. Zie bijlage voor dit attest.

... op 10/11/2022

Het attest dat aan de gebruiker/eigenaar van het centraal stooktoestel werd bezorgd ontbrak de volgende informatie:

- Naam van de technicus
- Erkenningsnummer
- Handtekening van de technicus

Op 17/02/2023 ontving (de sociale huisvestingsmaatschappij) de gegevens van de technicus die het attest heeft opgemaakt. Het erkenningsnummer van (de betrokkene) staat eveneens op het attest. (De betrokkene) was op 10/11/2022 nog niet in het bezit van een erkenning als technicus gasvormige brandstof. Zie bijlage voor dit attest.

Reinigings- en verbrandingsattesten in bijlage zonder naam van de technicus

Bij een groot aantal attesten stelde ik vast dat er geen naam/erkeningsnummer/handtekening op het attest werd genoteerd. Zoals dat het geval was bij het attest opgemaakt voor het centraal stooktoestel gelegen in ... op 10/11/2022. Per e-mail werd mij een "nieuw" aantal attesten aangereikt. Op deze attesten is te zien dat de naam van (de betrokkene) achteraf werd toegevoegd samen met zijn erkenningsnummer. Er werd bij dit proces-verbaal gekozen om de originele attesten in bijlage toe te voegen (de attesten waar geen naam/erkeningsnummer/handtekening op staat). De attesten die op dat later tijdstip werden toegekend aan (de betrokkene) werden toegevoegd aan dit proces-verbaal.

..."

In een tweede aanvankelijk proces-verbaal nummer _____ dat is afgesloten op 3 maart 2026 en op 6 maart 2023 is verstuurd aan de procureur des Konings en aan onder verzoekende partij met een aangetekende zending, wordt er lastens verzoekende partij en een tweede betrokken werknemer het volgende vastgesteld:

" ...

Vaststellingen

...

De (betrokkene) doorliep het volgende opleidingstraject om de erkenning als technicus gasvormige brandstof te behalen: Start opleiding: 19/09/2022 - Einde opleiding: 01/02/2023 ...

(De betrokkene) is sinds 25/06/2020 bezig met het uitvoeren van periodieke onderhouden zonder in het bezit te zijn van een erkenning als technicus gasvormige brandstof. Bij contactname per e-mail met ... het erkende opleidingscentrum waar (de betrokkene) zijn erkenning als technicus gasvormige brandstof op 01/02/2023 heeft behaald, krijg ik de volgende informatie: "De opleiding technicus gasvormige brandstof GI wordt ieder schooljaar twee keer aangeboden in dag- en avondopleiding en dit telkens in 3 à 4 reeksen per voor- en najaar. In 2020 en 2021 waren er in enkele van deze reeksen nog een paar vrije plaatsen." (De betrokkene) had bijgevolg vroeger kunnen starten met de opleiding tot technicus gasvormige brandstof. Zie mailverkeer in bijlage ... van 02/03/2023.

Aantal periodieke onderhouden uitgevoerd door (de betrokkene): 28 waarvan 9 periodieke onderhoudsattesten aan onze afdeling werd bezorgd. Zie overzichtslijst in bijlage.

..."

In een derde aanvankelijk proces-verbaal nummer dat is afgesloten op 28 februari 2023 en op dezelfde dag is verstuurd aan de procureur des Konings en aan onder verzoekende partij met een aangetekende zending, wordt er lastens verzoekende partij en een derde betrokken werknemer het volgende vastgesteld:

"...

Vaststellingen

...

(De betrokkene) doorliep het volgende opleidingstraject om de erkenning als technicus gasvormige brandstof te behalen: Start opleiding: 19/09/2022 - Einde opleiding: 01/02/2023 ...

Aantal attesten opgemaakt door (de betrokkene) toen hij nog niet in het bezit was van een erkenning als technicus gasvormige brandstoffen: 6.

Op de attesten die door (de betrokkene) opgemaakt worden, staat op de plaats waar een erkenningsnummer ingevuld moet worden het volgende: Erkenningsnummer: GV in aanvraag

In de opleiding die verplicht gevolgd moet worden om een erkenning als technicus gasvormige brandstof te bekomen, wordt benadrukt dat het volgen van de opleiding onvoldoende is om erkenningsplichtige werkzaamheden te mogen uitvoeren. Het GV-nummer van (de betrokkene) kon niet in aanvraag zijn op het moment van deze periodieke onderhouden gezien het gegeven dat (de betrokkene) pas op 01/02/2023 zijn erkenning behaalde.

...”

In een vierde aanvankelijk proces-verbaal nummer _____ dat is afgesloten op 3 maart 2023 en op 6 maart 2023 is verstuurd aan de procureur des Konings en aan onder verzoekende partij met een aangetekende zending, wordt er lastens verzoekende partij en een vierde betrokken werknemer het volgende vastgesteld:

“ ...

Vaststellingen

...

(De betrokkene) doorliep het volgende opleidingstraject om de erkenning als technicus gasvormige brandstof te behalen: Na contactname met (het erkende opleidingscentrum), kreeg ik de informatie dat er geen gegevens van (de betrokkene) bij het erkende opleidingscentrum terug te vinden zijn met betrekking tot de opleiding technicus gasvormige brandstof. De andere drie werknemers waren wel gekend bij het erkend opleidingscentrum. Zie mailverkeer ... van 28/02/2023.

Aantal periodieke onderhouds uitgevoerd door (de betrokkene): 33 waarvan 12 periodieke onderhoudsattesten aan onze afdeling werden bezorgd. Zie overzichtslijst in bijlage.

(De betrokkene) is op vandaag niet meer werkzaam bij (verzoekende partij). Op 17/02/2023 neem ik daarom telefonisch contact op met (de betrokkene). Ik meen te begrijpen dat: “(De betrokkene) werkte een 10-tal maanden voor (verzoekende partij). Hij denkt dat zijn periode van tewerkstelling van eind 2020 tot midden 2021 duurde. Hij kreeg een interne opleiding binnen het bedrijf zelf en vatte de officiële opleiding bij een erkend opleidingscentrum aan. Deze opleiding werd omwille van een coronalockdown voor een deel op afstand gegeven. (De betrokkene) dacht dat het geen probleem was om tijdens de opleiding reeds periodieke onderhouds uit te voeren. (De betrokkene) geeft aan dat hij nu niet meer werkzaam is in deze sector.”

...”

Verzoekende partij en de betrokken werknemers worden naar aanleiding van de kennisgeving van deze processen-verbaal ook aangemaand om geen keuringen, periodieke onderhouds of audits van met gasvormige brandstof gevoede centrale stooktoestellen meer te laten uitvoeren door daarvoor niet erkende werknemers en ter zake ook geen interne opleidingen meer te organiseren.

2.

Op respectievelijk 7 april 2023, 11 mei 2023, 18 april 2023 en 7 april 2023, ontvangt de gewestelijke entiteit de meldingen van de procureur des Konings van respectievelijk 6 maart 2023, 13 maart 2023, 6 maart 2023 en 13 maart 2023, dat de milieumisdrijven in de

achtereenvolgende aanvankelijke processen-verbaal, met respectievelijke nummers
niet strafrechtelijk
zullen worden behandeld.

3.

Op respectievelijk 17 mei 2023, 18 mei 2023, 19 april 2023 en 17 mei 2023 brengt de gewestelijke entiteit verzoekende partij op de hoogte van haar voornemen om op basis van de vier achtereenvolgende aanvankelijke processen-verbaal eventueel een alternatieve bestuurlijke geldboete, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming, op te leggen. Ze nodigt verzoekende partij daarbij telkens uit om haar schriftelijk verweer mee te delen, eventueel vergezeld van een vraag tot hoorzitting, terwijl deze ook de mogelijkheid krijgt om inzage te vragen in het administratief dossier.

Verzoekende partij dient met betrekking tot de aanvankelijke processen-verbaal met nummers
op respectievelijk 16 juni 2023, 19 mei 2023 en 16 juni 2023, telkens een schriftelijk verweer in bij de gewestelijke entiteit, waarbij ze niet vraagt om te worden gehoord. Met betrekking tot het aanvankelijk proces-verbaal nummer
wordt er geen schriftelijk verweer ingediend en ook geen vraag om te worden gehoord.

4.

Op 27 januari 2025 vraagt de gewestelijke entiteit aan de verbalisant de gebeurlijke reactie van verzoekende partij op de aanmaningen naar aanleiding van de achtereenvolgende aanvankelijke processen-verbaal; de vaststellingen naar aanleiding van de gebeurlijke nacontrole van verzoekende partij; en de stand van zaken van de door verzoekende partij aangekondigde herkeuring van de betrokken installaties door erkend personeel. De verbalisant meldt op 27 januari 2025 dat drie van de vier betrokken werknemers van verzoekende partij ondertussen hun erkenning als technicus gasvormige brandstof hebben behaald en dat verzoekende partij op alle betrokken installaties een nieuw periodiek onderhoud heeft uitgevoerd met erkend personeel.

5.

De gewestelijke entiteit voegt de respectievelijke bestuurlijke sanctioneringsprocedures lastens verzoekende partij samen onder kenmerk
en beslist op 6 februari 2025 om in deze samengevoegde dossiers een alternatieve bestuurlijke geldboete op te leggen aan verzoekende partij van 18.000 euro, waarvan ze op 8 februari 2025 via haar eBox in kennis wordt gesteld. Dat is de bestreden beslissing.

IV. Onderzoek van de middelen - eerste + tweede + derde middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij voert de schending aan van:

- de artikelen 16.4.4, 16.4.29, §§1 en 2 en 16.4.37 DABM
- de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen
- het redelijkheids-, het zorgvuldigheids-, het motiverings- en het redelijke termijneisbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Ze betwist in essentie de begroting van de boete in de bestreden beslissing en verwijt de gewestelijke entiteit dat deze de haar daarvoor toegekende appreciatiebevoegdheid niet naar behoren heeft uitgeoefend.

Ze betwist (in het eerste en derde middel) de degelijkheid van de beoordeling in de bestreden beslissing van de waarderingscriteria van de ernst van het milieumisdrijf en de omstandigheden waarin dit is gepleegd of beëindigd. Ze stelt dat deze beoordeling foutief of kennelijk onredelijk is en minstens niet afdoende is gemotiveerd in het licht van de concrete feiten van het dossier.

Wat betreft het eerste waarderingscriterium van de ernst van de feiten, stelt ze dat er een wanverhouding bestaat tussen deze feiten en de basisboete. Ze benadrukt het belang van praktische ervaring en stelt dat alle betrokken werknemers een interne en praktijkgerichte opleiding hebben gekregen, waarbij ze onder begeleiding van erkende werknemers veel relevante praktijkervaring opdoen, die ze waardevoller acht dan een theoretische opleiding. Ze merkt daarbij op dat personen die beschikken over de vereiste erkenning niet noodzakelijk voldoende praktische kennis en ervaring hebben en ook fouten kunnen maken. Ze stelt dat de betrokken werknemers tegelijkertijd ook de erkende opleiding in functie van het verkrijgen van de vereiste erkenning doorlopen, die reeds voor de klacht en de vaststellingen in de respectievelijke PV's was gestart, waarbij drie van hen ondertussen effectief zijn erkend. Ze betwist dan ook dat ze zonder meer doelbewust niet-erkende werknemers heeft ingezet.

Wat betreft het waarderingscriterium van de omstandigheden, benadrukt ze dat ze alle mogelijke remediërende maatregelen heeft genomen. Ze stelt dat de betrokken werknemers het erkende opleidingstraject *in tempore non suspecto* hebben gevolgd tussen 19 september

2022 en 1 februari 2023, en dus voor de opmaak van de respectievelijke PV's. Ze stelt ook dat alle door de niet erkende werknemers uitgevoerde periodieke onderhouden, na de opmaak van de respectievelijke PV's, opnieuw zijn uitgevoerd door daarvoor erkende werknemers, waarbij alle onderhoudsattesten opnieuw zijn opgesteld en afgeleverd, waardoor de benadeelde eigenaars en gebruikers geen nadelige gevolgen hebben ondervonden en zichzelf verlies heeft geleden. Ze merkt daarbij op dat ook de betrokken werknemers effectief zijn beboet, zonder dat de gewestelijke entiteit hiermee rekening houdt in de bestreden beslissing, waardoor het boetebedrag kunstmatig is opgedreven. Ze stelt dat de herleiding van het boetebedrag met 50% in het licht van deze verzachtende omstandigheden kennelijk onredelijk is en bovendien onvoldoende is gemotiveerd. Ze meent dat de maximale herleiding conform het beslissingskader van de gewestelijke entiteit van 70% moet worden toegepast omdat er sprake is van een integraal herstel. Ze uit hierbij ook nog kritiek op de herleiding van het boetebedrag omwille van de overschrijding door de gewestelijke entiteit van haar beslissingstermijn (zie tweede middel).

Wat betreft de beoordeling door de gewestelijke entiteit van de gevolgen van de overschrijding van haar beslissingstermijn om een boetebeslissing te nemen, stelt ze dat de herleiding van het boetebedrag met minder dan 20% in het licht van deze omstandigheid kennelijk onredelijk is en bovendien onvoldoende is gemotiveerd. Ze stelt dat de gewestelijke entiteit haar ordetermin, waarbinnen ze in beginsel een boetebeslissing moet nemen, zonder enige verantwoording met meer dan 14 maanden heeft overschreden, terwijl ze gedurende deze periode in het ongewisse bleef over de uitkomst van de bestuurlijke boeteprocedure. Ze meent dat een hogere herleiding conform het beslissingskader van de gewestelijke entiteit van 50% moet worden toegepast omdat de gewestelijke entiteit haar ordetermin manifest heeft overschreden en omdat dit percentage evenredig is met de concrete omstandigheden van het dossier.

Ze betwist ondergeschikt (in het tweede middel) de degelijkheid van de beoordeling in de bestreden beslissing van haar vraag om een gebeurlijke boete al dan niet gedeeltelijk op te leggen met uitstel van tenuitvoerlegging. Ze meent dat er in het licht van de concrete omstandigheden van het dossier, waarbij ze verwijst naar haar argumentatie over de ernst van het milieumisdrijf en de omstandigheden waarin dit is gepleegd of beëindigd, aanleiding bestaat om de boete geheel op te leggen met uitstel van tenuitvoerlegging.

2.

Verwerende partij stelt in essentie dat verzoekende partij niet aantoont dat de begroting van de boete in de bestreden beslissing foutief of kennelijk onredelijk is en minstens niet afdoende

is gemotiveerd in het licht van de concrete feiten van het dossier, en dat de gewestelijke entiteit haar ruime appreciatiebevoegdheid niet naar behoren heeft uitgeoefend.

Wat betreft het eerste waarderingscriterium van de ernst van de feiten, benadrukt ze het belang van een erkenning voor het uitvoeren van een periodiek onderhoud van centrale stooktoestellen, die worden gevoed met gasvormige brandstof, en het naar aanleiding hiervan opstellen en afleveren van een onderhoudsattest, omdat daaruit blijkt dat de betrokken persoon hiervoor bekwaam wordt geacht, terwijl er bij niet erkende personen een verhoogd risico op gebrekkig onderhoud bestaat. Ze merkt op dat deze opleiding bestaat uit een combinatie van theoretische en praktische kennis en verwijt verzoekende partij dat deze met de verwijzing naar haar eigen interne praktische opleiding feitelijk kritiek uit op de geschonden regelgeving en niet zozeer op de bestreden beslissing. Ze stelt dat verzoekende partij, ongeacht de door haar georganiseerde interne opleiding, wel degelijk bewust heeft gewerkt met niet erkende werknemers en wijst op het hoge aantal wederrechtelijke periodieke onderhouden en afgeleverde onderhoudsattesten.

Wat betreft het waarderingscriterium van de omstandigheden, stelt ze dat uit de bestreden beslissing blijkt dat de gewestelijke entiteit het basisboetebedrag op gemotiveerde wijze en meetbaar heeft herleid omwille van de verzachtende omstandigheid dat verzoekende partij remediërende maatregelen nam en omwille van het lange tijdsverloop van de boeteprocedure. Ze meent dat verzoekende partij niet aantoont dat de gemotiveerde beoordeling hierover in de bestreden beslissing foutief of kennelijk onredelijk is. Ze betwist dat de gewestelijke entiteit in het licht van de concrete omstandigheden was gehouden om telkens het maximale herleidingpercentage volgens haar richtinggevend beslissingskader bestuurlijke sanctionering toe te passen. In zoverre verzoekende partij verwijst naar de boetes die zijn opgelegd aan haar betrokken werknemers, wijst ze op het algemeen rechtsbeginsel van het persoonsgebonden karakter van de straf en op de vaststelling dat verzoekende partij is beboet als opdrachtgever van het milieumisdrijf, terwijl de betrokken niet erkende werknemers zijn beboet in de hoedanigheid van uitvoerders van dit milieumisdrijf. In zoverre verzoekende partij betwisting voert over het herleidingpercentage van de boete omwille van de verzachtende omstandigheden, merkt ze op dat de herkeuring van de centrale stooktoestellen door erkend personeel van verzoekende partij niet geheel vrijblijvend en op eigen initiatief is gebeurd, maar pas nadat verzoekende partij door de betrokken klant in gebreke is gesteld, terwijl het herstel bovendien geen afbreuk doet aan het bestaan en de ernst van het milieumisdrijf. In zoverre verzoekende partij betwisting voert over het herleidingpercentage van de boete omwille van het tijdsverloop van de bestuurlijke boeteprocedure, merkt ze op dat verzoekende partij niet aantoont dat de toegepaste herleiding niet evenredig is met de concrete overschrijding van de

beslissingstermijn en de concrete omstandigheden. Ze stelt dat verzoekende partij met name niet aannemelijk maakt dat haar rechten van verdediging hierdoor zijn aangetast en ze enig nadeel heeft geleden, dat door de toegepaste herleiding niet adequaat is hersteld, en dat een bestraffing niet langer passend of noodzakelijk is.

Wat betreft het effectieve karakter van de boete, wijst ze op de mogelijkheid van de gewestelijke entiteit om een boete op te leggen met uitstel van tenuitvoerlegging en op de motivering hierover in de bestreden beslissing, in antwoord op het verzoek hiertoe van verzoekende partij in haar schriftelijk verweer. Ze stelt dat verzoekende partij niet aantoont dat de gemotiveerde beoordeling hierover in de bestreden beslissing foutief of kennelijk onredelijk is.

3.

Verzoekende partij volhardt in haar wederantwoordnota in hoofddorde in de argumentatie in haar verzoekschrift. Wat betreft het waarderingscriterium van de ernst van de feiten, stelt ze nog dat het oordeel van de gewestelijke entiteit kennelijk onredelijk is, in zoverre er daarbij ook rekening wordt gehouden met de potentiële risico's voor mens en leefmilieu door de niet naleving van de geschonden normen omdat deze risico's louter hypothetisch zijn en in de praktijk onbestaande, terwijl ze er ook zijn als de normen wel worden nageleefd. Wat betreft het waarderingscriterium van de omstandigheden, herhaalt ze dat het kennelijk onredelijk is dat de gewestelijke entiteit bij de begroting van de boete voor haar als werkgever geen rekening houdt met de boetes die tegelijkertijd zijn opgelegd aan haar betrokken werknemers. Ze herhaalt voorts haar vraag om het boetebedrag maximaal te herleiden conform de voorziene percentages in het beslissingskader, en stelt dat de gewestelijke entiteit in de bestreden beslissing niet afdoende motiveert waarom ze hiervan afwijkt en waarom ze de betreffende herleidingpercentages toepast. Wat betreft het effectieve karakter van de boete, herhaalt ze dat een boete met uitstel van tenuitvoerlegging gepast is in het licht van de concrete omstandigheden, waarbij ze wijst op de aanpassing van haar bedrijfsvoering en de genomen remediërende maatregelen.

Beoordeling door het College

1.

De gewestelijke entiteit moet bij het opleggen van een bestuurlijke geldboete zorgen dat er geen kennelijke wanverhouding bestaat tussen de opgelegde boete en de feiten die daaraan ten grondslag liggen (artikel 16.4.4 DABM), zodat de boete evenredig moet zijn tot de feiten. Dit wordt nader gepreciseerd door de vereiste dat de hoogte van de bestuurlijke geldboete

wordt afgestemd op de ernst van het milieumisdrijf, terwijl er ook rekening wordt gehouden met de frequentie en de omstandigheden waarin de overtreder dit heeft gepleegd of beëindigd (artikel 16.4.29 DABM). De gewestelijke entiteit beschikt hierbij in het licht van het maximumbedrag van een alternatieve bestuurlijke geldboete (artikel 16.4.27, lid 2 DABM) over een ruime discretionaire bevoegdheid, waarbij ze onder bepaalde voorwaarden in beginsel ook de mogelijkheid heeft om de boete geheel of gedeeltelijk op te leggen met uitstel van tenuitvoerlegging (artikel 16.4.29, §2 DABM).

Het College zal bij het toezicht hierop, aan de hand van de argumentatie die regelmatig en in het bijzonder door verzoekende partij wordt voorgelegd, nagaan of de gewestelijke entiteit is uitgegaan van de juiste feitelijke en juridische gegevens, deze correct heeft beoordeeld en op grond daarvan de waarderingscriteria om het boetebedrag te bepalen niet foutief of kennelijk onredelijk heeft toegepast. Dit zal met name moeten blijken uit de juridische en feitelijke motieven die aan de boetebeslissing ten grondslag liggen en die daarin worden vermeld en afdoende moeten zijn, vermits de beslissing als individuele bestuurshandeling ressorteert onder de Motiveringswet. De beslissing moet dus een concrete, precieze en pertinente of draagkrachtige motivering bevatten, waaruit de keuze van de gewestelijke entiteit voor een boete en voor een welbepaald boetebedrag blijkt, zodat de overtreder hiertegen met kennis van zaken kan opkomen. De beoordelingselementen in het 'Beslissingskader bestuurlijke beboeting milieuschendingen door de gewestelijke entiteit' (hierna: beslissingskader) zijn daarbij 'enkel richtinggevend' en vormen dan ook slechts een leidraad voor de gewestelijke entiteit, die de boetebeslissing steeds moet motiveren op basis van de concrete elementen van het dossier en die niet moet motiveren op welke manier ze met dit kader rekening houdt.

2.

Als de gewestelijke entiteit een milieumisdrijf wil bestraffen met een alternatieve bestuurlijke geldboete, dient ze bepaalde termijnen in acht te nemen. Ze beschikt hiervoor enerzijds over een termijn van vijf jaar na de datum van afsluiting van het proces-verbaal dat voor het milieumisdrijf is opgesteld, waarna de mogelijkheid tot het opleggen van een geldboete vervalst (artikel 16.4.30 DABM). Dit is een vervaltermijn, zodat de gewestelijke entiteit na het verstrijken hiervan niet langer bevoegd is om een geldboete op te leggen. Ze dient anderzijds haar voornemen om een geldboete op te leggen binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van de beslissing van de procureur des Konings over het niet strafrechtelijk behandelen van het milieumisdrijf aan de vermoedelijke overtreder over te maken (artikel 16.4.36, §1 DABM). Ze kan de vermoedelijke overtreder daarbij eerst, alvorens een geldboete op te leggen, een voorstel doen om een geldsom te betalen binnen een bepaalde termijn, naar aanleiding waarvan de procedure tot oplegging van een geldboete wordt geschorst (artikel 16.4.36, §3

DABM). Als de vermoedelijke overtreder hierop niet tijdig ingaat wordt de boeteprocedure hervat (artikel 16.4.36, §4, lid 2 DABM). Ze beschikt daarna over een termijn van 180 dagen om te beslissen over het opleggen van een geldboete, waarna ze haar beslissing binnen een termijn van 10 dagen aan de overtreder moet betekenen (artikel 16.4.37, lid 1 DABM). Dit zijn ordetermijnen, waarvan de schending op zich niet wordt gesanctioneerd, zodat de gewestelijke entiteit na het verstrijken hiervan nog altijd bevoegd is om een geldboete op te leggen en de bestreden beslissing om die reden niet noodzakelijk moet worden vernietigd.

De gewestelijke entiteit heeft op basis van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en in het bijzonder de redelijke termijn, als onderdeel van het zorgvuldigheidsbeginsel, wel de plicht om binnen een redelijke termijn een beslissing te nemen. Onder het begrip ‘kennelijk onredelijke termijn’ verstaat het College een termijn die zodanig laattijdig is dat het niet meer redelijk kan worden geacht om de overtreder alsnog de normale voor het milieumisdrijf decretaal toepasselijke bestuurlijke punitieve sanctie op te leggen. De redelijke termijn vereiste manifesteert zich ten aanzien van de gewestelijke entiteit als de verplichting om te handelen als een goede huisvader en moet in het licht van de vijfjarige verjaringstermijn, als absolute grens waarbinnen een geldboete kan worden opgelegd, worden geëvalueerd naargelang de concrete omstandigheden. Hierbij kunnen tal van factoren een rol spelen, zoals de complexiteit van het dossier, het gedrag van de bestuurlijke overheden en de houding van de overtreder. De gebeurlijke vaststelling dat de redelijke termijn is overschreden leidt op zich niet noodzakelijk automatisch tot de vernietiging van de bestreden beslissing. De gevolgen hiervan moeten opnieuw worden beoordeeld naargelang de concrete omstandigheden en dit zowel uit het oogpunt van de bewijslevering als van de opportuniteit tot het opleggen van een sanctie en de omvang ervan. Het komt in eerste instantie aan de gewestelijke entiteit toe om binnen haar discretionaire bevoegdheid te oordelen over de (boeteverlagende) gevolgen van de overschrijding van de redelijke termijn. Het College oefent hierop een wettigheidscontrole uit en gaat met name na of de boetebeslissing op dat punt niet kennelijk onredelijk is.

3.

Uit de bestreden beslissing blijkt dat de gewestelijke entiteit bij het bepalen van het boetebedrag rekening houdt met de ernst van het milieumisdrijf, de frequentie en de omstandigheden waarin het is gepleegd of beëindigd, met inbegrip van de overschrijding van haar beslissingstermijn. Ze overweegt daarover onder de titel ‘de hoogte van de geldboete’ met name het volgende:

“ ...

4.2.1. De ernst van de feiten

Erkenningsstelsels hebben binnen de Vlaamse milieuwetgeving tot doel aan personen bij individuele beslissing toestemming te verlenen bepaalde taken uit de milieuwetgeving uit te voeren nadat door evaluatie is komen vast te staan dat zij over de daartoe vereiste kwaliteiten en bekwaamheden beschikken. Een persoon die in het bezit is van een erkenning werd vooraf gescreend en geschikt bevonden door een door de afdeling GOP van het Departement Omgeving erkend opleidingscentrum. Door het verlenen van de erkenning 'garandeert' de overheid dat de erkende instanties of personen in principe in staat moeten zijn om de werkzaamheden of keuringen, het uitoefenen van bepaalde functies, het verstrekken van opleidingen, het nemen van monsters en het uitvoeren van metingen, beproevingen en analyses waarvoor de erkenning geldt, uit te voeren.

Wanneer een onderneming werknemers die niet erkend zijn activiteiten laat uitvoeren waarvoor een erkenning als technicus gasvormige brandstof vereist is, kan niet worden gegarandeerd dat deze personen over de juiste kwalificaties beschikken om de opdracht naar behoren uit te voeren. Het uitvoeren van een onderhoudsbeurt op een centraal stooktoestel gevoed met gasvormige brandstof door niet-erkende personen houdt een verhoogd risico in dat de controle van het stooktoestel niet correct wordt uitgevoerd en verontreiniging en/of gevaar- en veiligheidsrisico's niet of onvoldoende worden opgemerkt of vastgesteld (bv. gaslekken die niet worden opgemerkt, verhoogd risico op CO-intoxicatie door een slechte verbranding, een slecht gedoseerde luchttoevoer of een slecht werkende rookgasafvoer).

De aflevering van een reinigings- en verbrandingsattest strekt ertoe de eigenaar of gebruiker van een centraal stooktoestel correct te informeren omtrent de staat en eventuele tekortkomingen van het toestel. Bij attesten opgesteld en afgeleverd door niet-erkende personen kan niet worden gegarandeerd dat de inhoud van attesten overeenstemt met de werkelijke toestand van het stooktoestel waardoor de eigenaar of gebruiker verkeerd kan worden geïnformeerd omtrent de al dan niet goede en veilige staat van werking en de desgevallend weg te werken tekortkomingen.

Het laten uitvoeren van periodieke onderhoud op centrale stooktoestellen gevoed met gasvormige brandstof door personeel dat niet beschikt daartoe vereiste erkenning als technicus gasvormige brandstof heeft bovendien tot gevolg dat deze personen niet zijn opgenomen in de publiek beschikbaar gestelde overzichtslijst van erkende technici waardoor de toezichthoudende overheid, behoudens na kennisname via een derde, niet op de hoogte is van uitvoering van deze activiteiten en er geen proactieve controles op het werk van deze personen mogelijk zijn en fouten gemaakt door dergelijke personen mogelijk minder snel worden opgemerkt. Het leidt eveneens tot een concurrentieel nadeel voor ondernemingen die hun nieuwe werknemers eerst een opleiding laten volgen bij een erkend opleidingscentrum en hen pas na het bekomen van een erkenning als technicus gasvormige brandstof inschakelen om periodieke onderhoud uit te voeren (en onderhoudsattesten af te leveren naar aanleiding van deze onderhoud).

In casu heeft de overtreder in het kader van haar onderhoudscontract ... in de periode van 25 juni 2020 tot 2 december 2022 minstens 241 periodieke onderhouden laten uitvoeren op centrale stooktoestellen gevoed met gasvormige brandstof en minstens 202 onderhoudsattesten laten afleveren door vier-niet erkende werknemers. Het gaat in casu derhalve allesbehalve om kleinschalige en beperkte feiten, zoals de overtreder in de ingediende schriftelijke verweren laat uitschijnen.

Verder tilt de gewestelijke entiteit bijzonder zwaar aan het feit dat de overtreder er binnen haar bedrijfsvoering doelbewust en weloverwogen voor heeft geopteerd om niet-erkende werknemers periodieke onderhouden op centrale stooktoestellen gevoed met gasvormige brandstoffen te laten uitvoeren in afwachting van het volgen van de opleiding bij een erkend opleidingscentrum en het bekomen van een erkenning. Dit blijkt onder meer uit de volgende toelichting die door (verzoekende partij) werd gegeven aan de verbalisant bij het plaatsbezoek op 7 februari 2023 en waarvan het verslag opgenomen is op p.3 van de vier aanvankelijke processen-verbaal die het voorwerp uitmaken van huidige boetebeslissing:

“De klacht is niet geheel onterecht. Er werd voor deze opdracht inderdaad niet erkend personeel ingezet om periodieke onderhouden uit te voeren. Dit omwille van het feit dat er op de arbeidsmarkt een nijpend tekort is aan erkend personeel en er een lange wachttijd is om aan de opleiding te kunnen starten.

Kandidaat sollicitanten voor een vacature waarin hoofdzakelijk periodieke onderhouden worden uitgevoerd, hebben in het verleden centrale stooktoestellen gemonteerd. Daar heb je geen erkenning voor nodig. Het zijn voornamelijk niet erkende technici die voor deze vacature solliciteren. Die kandidaten willen, eens ze hun nieuwe job hebben, niet eerst wachten tot ze hun erkenning behalen. Ze willen niet eerst nog in een magazijn werken of opnieuw installaties monteren.

Wanneer een nieuwe werknemer aangeworven wordt om periodieke onderhouden te doen, organiseren wij intern een opleiding van drie maanden. Zo leren ze wat ze moeten doen tijdens een periodiek onderhoud. Daarna mogen ze de periodieke onderhouden zelfstandig uitvoeren.

Zoals het geval was bij onze opdracht voor We schrijven ons nieuw niet-erkend personeel wel in om de opleiding bij een erkend opleidingscentrum te doen, maar dat duurt lang. Die opleiding wordt twee keer per jaar gegeven en de opleidingsduur is 16 weken. Dat is niet motiverend voor ons personeel”.

Het milieumisdrijf werd gepleegd in professioneel verband.

De feiten zijn, gelet op voormelde elementen, voldoende ernstig om te worden gesanctioneerd met een alternatieve bestuurlijke geldboete van 28.584 euro.

4.2.2. De frequentie

Het betreft een eenmalige schending. Er zijn minstens geen indicaties die erop wijzen dat bij de overtreder voorafgaand aan de feiten die het voorwerp uitmaken van huidige boetebeslissing reeds eerdere vergelijkbare feiten werden vastgesteld. Het criterium frequentie geeft derhalve geen aanleiding tot een hogere geldboete.

4.2.3 De omstandigheden

Bij het bepalen van de hoogte van de boete wordt vooreerst rekening wordt gehouden met de bereidheid van de overtreder om voor de vastgestelde schendingen maatregelen te nemen. Uit het administratief dossier blijkt dat de vier betrokken werknemers voorafgaand aan het opstellen van de processen-verbaal allen een opleidingstraject tot technicus gasvormige brandstof hebben aangevat. Drie van de vier betrokken werknemers hebben dit opleidingstraject succesvol doorlopen bij het erkende opleidingscentrum ... (startdatum: 19 september 2022 – einddatum: 1 februari 2023) en zijn sinds begin 2023 erkend als technicus gasvormige brandstof. De vierde betrokken werknemer ... heeft het bedrijf verlaten en is niet meer actief binnen de sector. Daarenboven heeft de overtreder na het opstellen van de processen-verbaal - zij het weliswaar na ingebrekestelling ... - het nodige gedaan om nieuwe periodieke onderhoud te laten uitvoeren door erkend personeel op de centrale stooktoestellen op gasvormige brandstof die het voorwerp uitmaken van huidige boeteprocedure en de nodige onderhoudsattesten bezorgd ... Deze elementen worden als verzachtende omstandigheden meegenomen bij het bepalen van de hoogte van de boete en geeft aanleiding geeft tot een verlaging van de op te leggen bestuurlijke geldboete tot 14.292 euro.

De bestuurlijke geldboete is een punitieve sanctie met leedtoevoeging als primair doel. Het afstemmen van de op te leggen bestuurlijke geldboete op de grootte van de onderneming en, hiermee samenhangend, de financiële draagkracht, is essentieel om dit sanctiedoel te kunnen realiseren. De gewestelijke entiteit bepaalt de grootte en financiële draagkracht van de overtreder op basis van de criteria jaargemiddelde van het personeelsbestand, de jaaromzet en het balanstotaal, terug te vinden in de meest recente jaarrekening zoals publiek gemaakt op de website van de Nationale bank, volgens de drempelwaarden uit de artikelen 1:24, § 1 en 1:25, § 1 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019 (hierna WVV). Uit de meest recente jaarrekening blijkt dat het balanstotaal van de overtreder 12.359.290 euro is, de jaaromzet 23.214.888 euro en het personeelsbestand 70,3 voltijds equivalenten (jaargemiddelde). Aangezien de overtreder alle drie de drempelwaarden vermeld in artikel 1:24, § 1 WVV overschrijdt, acht de gewestelijke entiteit het, gelet op haar grootte en financiële draagkracht, passend en kennelijk redelijk om de bestuurlijke geldboete te verhogen tot 21.438 euro teneinde het sanctiedoel te realiseren.

De gewestelijke entiteit heeft de overtreder per aangetekend schrijven van respectievelijk 19 april 2023, 17 mei 2023 en 18 mei 2023 op de hoogte gebracht van de opstart van de vier bestuurlijke sanctioneringsprocedures voor de milieumisdrijven vastgesteld in de vier aanvankelijke processen-verbaal die, gelet op de nauwe samenhang tussen de vaststellingen, samengevoegd werden met

het oog op het nemen van huidige boetebeslissing. De boetebeslissing moet binnen een termijn van honderdtachtig dagen na deze kennisgevingen genomen worden (artikel 16.4.37 DABM). Deze termijn van honderdtachtig dagen is een termijn van orde, waarvan de overschrijding niet gesanctioneerd wordt. Het is vaste rechtspraak van het Handhavingscollege dat in geval er sprake is van verschillende aanvankelijke processen-verbaal en verschillende kennisgevingen en wanneer er samenhang is tussen de diverse vaststellingen, de laatste kennisgevingsdatum, in casu 18 mei 2023, als startdatum moet worden genomen voor het beoordelen van een eventuele overschrijding van de beslissingstermijn. De ordetermijn van honderdtachtig dagen voorzien in artikel 16.4.37 DABM verstreek bijgevolg op 14 november 2023 en werd ca. 3,65 maal overschreden.

De gewestelijke entiteit is evenwel van oordeel dat de feiten, ondanks de voorliggende overschrijding van de beslissingstermijn, voldoende ernstig zijn om alsnog een bestuurlijke geldboete op te leggen. De ernst van de feiten werd hoger uitvoerig gemotiveerd. Zij acht het, gelet op de voorliggende overschrijding van de beslissingstermijn en rekening houdende met de concrete elementen in het dossier, evenwel passend en redelijk om het boetebedrag te verlagen van 21.438 euro tot 18.000 euro.

Voor het overige zijn er, wat dit milieumisdrijf betreft, geen bijzondere omstandigheden die worden meegenomen bij het bepalen van de hoogte van de boete.

Tot slot acht de gewestelijke entiteit het niet opportuun om de bestuurlijke geldboete in dit dossier geheel of gedeeltelijk met uitstel op te leggen. Een bestuurlijke geldboete kan conform artikel 16.4.29, §2 van het DABM geheel of gedeeltelijk worden opgelegd met uitstel van tenuitvoerlegging. Uitstel bij een alternatieve bestuurlijke geldboete is enkel mogelijk voor zover geen bestuurlijke geldboete noch een strafrechtelijke geldboete of gevangenisstraf werd opgelegd voor het plegen van een milieumisdrijf en/of milieu-inbreuk gedurende vijf jaar voorafgaand aan het milieumisdrijf.

De overtreder is een professionele onderneming die onder meer actief is in het plaatsen en onderhouden van centrale stooktoestellen en die er doelbewust en weloverwogen voor gekozen heeft om nieuwe werknemers die niet-erkend als technicus gasvormige brandstof, minstens in afwachting van het bekomen van een erkenning, in te schakelen voor taken die voorbehouden zijn aan erkende technici gasvormige brandstof. Zij heeft daardoor het risico genomen dat dit aanleiding kan geven tot strafrechtelijke vervolging en/of bestuurlijke sanctionering. Het gaat bovendien om 241 periodieke onderhouden en minstens 202 onderhoudsattesten die in het kader van dit onderhoudscontract werden uitgevoerd respectievelijk opgesteld en afgeleverd door vier verschillende niet-erkende werknemers over een tijdspanne van bijna 2,5 jaar en niet om kleinschalige feiten met een beperkte omvang. Het komt in het licht van voormelde elementen dan ook passend voor om een effectieve alternatieve bestuurlijke geldboete op te leggen.

...

4.

Wat betreft de beoordeling van de ernst van het milieumisdrijf, als eerste waarderingscriterium om het boetebedrag te bepalen, toont verzoekende partij niet aan de hand van concrete en pertinente argumenten aan dat de motieven hierover in de bestreden beslissing ontoereikend zijn, en dat de begroting door de gewestelijke entiteit van het basisboetebedrag op 28.584 euro kennelijk onredelijk is en dit bedrag disproportioneel is in het licht van de in de PV's vastgestelde feiten.

Verzoekende partij betwist op zich niet dat ze in de periode van 25 juni 2020 tot 2 december 2022 minstens 241 periodieke onderhouden op centrale stooktoestellen, gevoed met gasvormige brandstof, heeft laten uitvoeren door vier van haar werknemers, die daarbij minstens 202 onderhoudsattesten hebben opgemaakt en afgeleverd, en dat deze werknemers op dat ogenblik niet beschikten over de daarvoor vereiste erkenning als technicus gasvormige brandstof. Ze betwist ook niet dat dit een milieumisdrijf betreft, dat haar als opdrachtgever kan worden toegerekend en waarvoor haar een boete kan worden opgelegd.

Haar argument, dat de betrokken werknemers eerst een interne en praktijkgerichte opleiding hebben gekregen, waarbij ze onder begeleiding van erkende werknemers veel relevante praktijkervaring opdoen, wordt door de gewestelijke entiteit niet alleen deels gemotiveerd tegengesproken bij de beoordeling van het bestaan en de toerekenbaarheid van het milieumisdrijf, maar doet ook geen afbreuk aan de niet betwiste vaststelling, dat de geschonden regelgeving een welbepaalde opleiding vereist door een daarvoor erkend opleidingscentrum. In zoverre ze daarbij kritiek uit op de degelijkheid van dergelijke opleiding, die volgens haar te theoretisch is en onvoldoende praktijkgericht, uit ze feitelijk onontvankelijke kritiek op de geldende regelgeving inzake de vereiste erkenning, die geen uitstaans heeft met de regelmatigheid van de bestreden beslissing. Ze kan bovendien niet ernstig voorhouden, dat een erkende technicus, die voorafgaandelijk door een erkend opleidingscentrum is gescreend en geschikt is bevonden om gespecialiseerde periodieke onderhouden op centrale stooktoestellen, gevoed met gasvormige brandstof, uit te voeren en daarvoor onderhoudsattesten op te maken en af te leveren, niet meer garanties biedt inzake bekwaamheid dan iemand die daarvoor niet voorafgaandelijk is erkend. Ze toont dan ook niet aan, dat de verwijzing door de gewestelijke entiteit naar het verhoogd potentieel risico op gebrekkige controles van centrale stooktoestellen, gevoed met gasvormige brandstof, en de daarmee gerelateerde veiligheidsrisico's voor de houders en gebruikers hiervan, als deze controles worden uitgevoerd door daarvoor niet-erkende personen, kennelijk onredelijk is. Ongeacht de vaststelling, dat het voor het beboete milieumisdrijf niet is vereist dat er daardoor effectief schade is veroorzaakt aan mens en milieu, en een risico hierop door de miskenning

van de geschonden bepalingen volstaat, wordt de potentiële impact hiervan op de houders en gebruikers van centrale stooktoestellen, gevoed met gasvormige brandstof, concreet toegelicht.

Haar argument, dat de betrokken werknemers reeds voor de opmaak van de PV's waren gestart met de vereiste opleiding bij een erkend opleidingscentrum en ondertussen de vereiste erkenning hebben bekomen, doet geen afbreuk aan de ernst van het milieumisdrijf. Het wordt niet betwist dat deze werknemers op het ogenblik van de feiten niet beschikten over de vereiste erkenning om periodieke onderhouden op centrale stooktoestellen, gevoed met gasvormige brandstof, uit te voeren en daarvoor onderhoudsattesten op te maken en af te leveren, terwijl deze erkenning moet worden bekomen vooraleer men dergelijke gespecialiseerde werken mag uitvoeren.

Haar bewering, dat ze de betrokken werknemers niet doelbewust heeft ingezet, is ongeloofwaardig en bovendien tegenstrijdig met haar verklaring aan de verbalisant. Ze is een gespecialiseerde onderneming, die evident zeer goed weet dat het uitvoeren van periodieke onderhouden op centrale stooktoestellen, gevoed met gasvormige brandstof, en het opmaken en afleveren van onderhoudsattesten, enkel kan worden toevertrouwd aan daarvoor erkende werknemers, waarover ze trouwens ook beschikt. Dit blijkt voor zoveel als nodig uit de vaststelling, dat haar betrokken werknemers op het ogenblik van de opmaak van de PV's al waren ingeschreven bij een erkend opleidingscentrum en de vereiste opleiding hadden aangevat. Ze heeft bovendien aan de verbalisant verklaard, dat ze doelbewust en weloverwogen heeft geopteerd om werknemers zonder de daarvoor vereiste erkenning reeds in te zetten omwille van het tekort aan geschikt personeel en de wachttijd om een erkende opleiding te kunnen volgen. Ze heeft dan ook louter gehandeld vanuit bedrijfseconomische overwegingen, ongeacht de consequenties voor de veiligheid van de houders en gebruikers van centrale stooktoestellen, gevoed met gasvormige brandstof, en haar betrokken werknemers, waarbij ze bovendien ook een concurrentieel voordeel heeft genoten ten opzichte van ondernemingen die de regelgeving wel naleven.

5.

Wat betreft de beoordeling van haar bereidheid om remediërende maatregelen te nemen als boeteverlagende omstandigheid, toont verzoekende partij niet aan de hand van concrete en pertinente argumenten aan dat de motieven hierover in de bestreden beslissing ontoereikend zijn, en dat de meetbare herleiding door de gewestelijke entiteit van het basisboetebedrag met 50% foutief of kennelijk onredelijk is en deze herleiding disproportioneel is in het licht van haar inspanningen.

De gewestelijke entiteit oordeelt in de bestreden beslissing dat de boete wordt verlaagd omdat de vier betrokken werknemers van verzoekende partij reeds voor de opmaak van de PV's waren gestart met een opleiding tot technicus gasvormige brandstof bij een erkend opleidingscentrum, waarbij drie van hen ondertussen effectief zijn erkend als technicus gasvormige brandstof en de vierde niet meer actief is binnen de sector, en ook omdat verzoekende partij haar daarvoor erkend personeel na de opmaak van de PV's opdracht gaf om de wederrechtelijk uitgevoerde periodieke onderhouden opnieuw uit te voeren en nieuwe onderhoudsattesten op te stellen en af te leveren. Verzoekende partij toont niet aan dat de toegepaste herleiding van de boete kennelijk onevenredig is in het licht van deze twee remediërende maatregelen en dat de boete maximaal moest worden herleid met 70%, conform het richtinggevend beslissingskader. Zoals gesteld, wist ze zeer goed dat haar werknemers voor het uitvoeren van periodieke onderhouden op centrale stooktoestellen, gevoed met gasvormige brandstof, en het opmaken en afleveren van onderhoudsattesten, dienen te beschikken over een erkenning, terwijl ze hiertoe in het kader van de kennisgeving van de PV's door de verbalisant ook is aangemaand. Bovendien komen deze remediërende maatregelen, die geen afbreuk doen aan het bestaan van het milieumisdrijf en die beogen om nieuwe gelijkaardige milieumisdrijven te vermijden en om de gevolgen van het gepleegde milieumisdrijf ongedaan te maken, feitelijk louter neer op de naleving van de geschonden milieuvoorschriften, zodat ze normaal zijn in het licht van een zorgvuldige bedrijfsvoering. De gewestelijke entiteit wijst daarbij niet onterecht op de vaststelling, dat verzoekende partij pas na de ingebrekestelling door de gedupeerde houder van de centrale stooktoestellen, gevoed met gasvormige brandstof, waarvan het periodiek onderhoud was uitgevoerd door niet erkend personeel, is overgegaan tot een nieuw periodiek onderhoud en de opmaak en aflevering van een nieuwe onderhoudsattest door daarvoor erkend personeel, zodat dit herstel van de wederrechtelijke toestand niet geheel spontaan en vrijblijvend was.

Verzoekende partij verwijt de gewestelijke entiteit tevergeefs, dat deze bij de begroting van de boete geen rekening houdt met de boetes die zijn opgelegd aan haar vier betrokken werknemers. Een bestuurlijke geldboete is een sanctie met een overwegend repressief karakter, waarbij de gewestelijke entiteit een overtreder verplicht om een geldsom te betalen, en waarbij zowel diegene die het milieumisdrijf pleegde als diegene die opdracht gaf om handelingen te stellen die een milieumisdrijf uitmaken als overtreder worden beschouwd (artikel 16.4.25, lid 1 DABM). Deze bepaling dient te worden gelezen en toegepast in het licht van het beginsel van het persoonsgebonden karakter van de straf, dat impliceert dat een straf persoonlijk en dus enkel aan diegene die de overtreding heeft gepleegd, en individueel en dus ten aanzien van iedere overtreder afzonderlijk, moet worden opgelegd. Verzoekende partij wordt met de bestreden beslissing beboet omdat ze gedurende een lange tijdspanne opdracht

gaf aan vier van haar daarvoor niet erkende werknemers, om een groot aantal periodieke onderhouden op centrale stooktoestellen, gevoed met gasvormige brandstof, uit te voeren en daarvoor onderhoudsattesten op te maken en af te leveren, terwijl de betrokken werknemers met andere afzonderlijke boetebeslissingen worden beboet als uitvoerders hiervan, naargelang hun concreet aandeel in de feiten. De gewestelijke entiteit diende in de vijf afzonderlijke boetebeslissingen, in het licht van het beginsel van het persoonsgebonden karakter van de straf, bij de begroting van de respectievelijke boetes voor de onderscheiden overtreders, enkel rekening te houden met de concrete omstandigheden van elk dossier, zonder dat ze daarbij de aan de andere overtreders opgelegde boetes bij haar beoordeling moest betrekken.

6.

Wat betreft de beoordeling van de overschrijding door de gewestelijke entiteit van haar decretale ordeterminj om een boetebeslissing te nemen als boeteverlagende omstandigheid, toont verzoekende partij niet aan de hand van concrete en pertinente argumenten aan dat de motieven hierover in de bestreden beslissing ontoereikend zijn, en dat de meetbare herleiding door de gewestelijke entiteit van het boetebedrag met ongeveer 16% foutief of kennelijk onredelijk is en deze herleiding disproportioneel is in het licht van het tijdsverloop van de bestuurlijke boeteprocedure.

Zoals blijkt uit het administratief dossier en door verzoekende partij niet wordt betwist, worden de vier PV's naar aanleiding waarvan de bestreden boete wordt opgelegd afgesloten op 28 februari 2023 dan wel op 3 maart 2023. De procureur des Konings beslist vervolgens op respectievelijk 6 maart 2023, 10 maart 2023 en 13 maart 2023 om het milieumisdrijf niet strafrechtelijk te behandelen, waarvan de gewestelijke entiteit op respectievelijk 7 april 2023, 18 april 2023 en 11 mei 2023 in kennis wordt gesteld. De gewestelijke entiteit brengt verzoekende partij vervolgens op respectievelijk 19 april 2023, 17 mei 2023 en 18 mei 2023 op de hoogte van het voornemen om haar eventueel een bestuurlijke geldboete op te leggen, waarna ze op 6 februari 2025 beslist om in de vier samengevoegde dossiers een geldboete op te leggen. De gewestelijke entiteit heeft de termijn van 180 dagen, waarbinnen ze in beginsel moet beslissen over het opleggen van een geldboete, en die een aanvang neemt vanaf de kennisgeving aan de vermoedelijke overtreder van haar voornemen hiertoe, dus met ongeveer vijftien maanden overschreden. Verzoekende partij betwist niet dat de vervaltermijn, waarbinnen de gewestelijke entiteit voor het milieumisdrijf een geldboete kan opleggen, op dat ogenblik nog niet was verstreken. Ze verwijt de gewestelijke entiteit enkel dat uit de bestreden beslissing niet afdoende blijkt waarom ze de haar opgelegde decretale ordeterminj om een

boetebeslissing te nemen niet heeft gerespecteerd en waarom het boetebedrag om die reden slechts met ongeveer 16% is herleid en niet met 50%, conform het beslissingskader.

De gewestelijke entiteit oordeelt in de bestreden beslissing dat het, ondanks de overschrijding van haar beslissingstermijn, in het licht van de in de bestreden beslissing beschreven ernst van de feiten, alsnog is aangewezen om een boete op te leggen. Ze meent echter dat de boete omwille van het lange tijdsverloop moet worden herleid met ongeveer 16%. Hieruit blijkt dat de gewestelijke entiteit erkent, dat de redelijke termijn waarbinnen de boeteprocedure in het licht van de concrete omstandigheden moest worden afgehandeld dermate is overschreden, dat dit gegeven moet leiden tot een boetevermindering, om het mogelijk nadeel dat verzoekende partij heeft geleden door het onredelijk lang uitblijven van een boetebeslissing te herstellen. Ze geeft daarbij concreet aan van welk basisbedrag ze vertrekt en hoeveel dit wordt verlaagd, zodat het College in het kader van de legaliteitstoets waarmee het is belast kan beoordelen of de toegepaste vermindering van de boete niet kennelijk onredelijk is in het licht van de termijnoverschrijding en de gegevens van het dossier.

Verzoekende partij, die tijdens de bestuurlijke boeteprocedure diligent handelt door in de op dat ogenblik nog niet samengevoegde respectievelijke boeteprocedures tijdig een gelijkaardig schriftelijk verweer in te dienen bij de gewestelijke entiteit, waarbij de feiten op zich niet worden betwist, voert geen ernstige betwisting over het feit dat de overschrijding van de redelijke termijn in voorliggend dossier geen gevolgen had uit het oogpunt van de bewijslevering, en haar recht van verdediging niet heeft aangetast. Het lange tijdsverloop van de boeteprocedures had voor verzoekende partij op vlak van bewijs eerder gunstige gevolgen. De gewestelijke entiteit kon hierdoor, naast de argumentatie van verzoekende partij in haar schriftelijke verweren van 19 mei 2023 en 16 juni 2023, ook rekening houden met de aanvullende informatie van de verbalisant. Daaruit blijkt onder meer dat de opdracht van verzoekende partij aan haar daarvoor erkend personeel, om de wederrechtelijk uitgevoerde periodieke onderhouden van de betrokken centrale stooktoestellen, gevoed met gasvormige brandstof, opnieuw uit te voeren en nieuwe onderhoudsattesten op te stellen en af te leveren, ondertussen ook is uitgevoerd, zodat de gedupeerde houder van deze toestellen volledig is vergoed. De gewestelijke entiteit heeft dit gegeven meegenomen als verzachtende omstandigheid, waardoor de boete bijkomend is herleid.

Verzoekende partij maakt niet afdoende aannemelijk, dat ze door het lange tijdsverloop van de bestuurlijke boeteprocedures zichtbaar schade of nadelen heeft ondervonden. Ze reikt alleszins geen concrete elementen aan, waaruit blijkt dat het mogelijks door haar geleden nadeel door het overschrijden van de ordetermijn om een boetebeslissing te nemen niet

adequaat is hersteld door de herleiding van het boetebedrag met ongeveer 16%. Ze toont ook niet aan, dat een bestraffing in het licht van de aard en de ernst van de feiten niet langer passend en noodzakelijk is. Ze maakt, zoals gesteld, met name niet aannemelijk dat de beoordeling in de bestreden beslissing van het eerste waarderingscriterium van de ernst van de feiten, waarnaar de gewestelijke entiteit verwijst, foutief of kennelijk onredelijk is. Ze toont tenslotte niet aan dat de door de gewestelijke entiteit toegepaste herleiding van de boete, naar aanleiding van het tijdsverloop van de bestuurlijke boeteprocedure, niet evenredig is met de termijnoverschrijding en de concrete gegevens van het dossier.

7.

Wat betreft het opleggen van een boete zonder geheel of gedeeltelijk uitstel van tenuitvoerlegging hiervan, toont verzoekende partij niet aan de hand van concrete en pertinente argumenten aan dat de motieven hierover in de bestreden beslissing ontoereikend zijn en de beoordeling door de gewestelijke entiteit foutief of kennelijk onredelijk is.

Een alternatieve bestuurlijke geldboete 'kan geheel of gedeeltelijk worden opgelegd met uitstel van tenuitvoerlegging, voor zover geen bestuurlijke geldboete noch een strafrechtelijke geldboete of gevangenisstraf werd opgelegd voor het plegen van een milieumisdrijf en/of milieu-inbreuk gedurende vijf jaar voorafgaand aan het milieumisdrijf' (artikel 16.4.29, §2, lid 1 DABM). Zoals blijkt, heeft de gewestelijke entiteit hiertoe de mogelijkheid, maar is ze daartoe niet verplicht.

Verzoekende partij verwijt de gewestelijke entiteit tevergeefs dat deze de geldboete niet al dan niet gedeeltelijk met uitstel van tenuitvoerlegging oplegt. Gelet op de vraag hiertoe van verzoekende partij in haar schriftelijke verweren tijdens de bestuurlijke boeteprocedure, heeft de gewestelijke entiteit deze mogelijkheid onderzocht, maar achtte ze dit volgens de motivering hierover in de bestreden beslissing niet opportuun in het licht van de ernst en de omvang van de feiten. Ze wijst daarbij in het bijzonder op de vaststelling, dat verzoekende partij, als professionele onderneming, doelbewust en weloverwogen heeft gekozen om over een tijdspannen van bijna 2,5 jaar, door vier van haar werknemers, die op dat ogenblik niet beschikten over de daarvoor vereiste erkenning als technicus gasvormige brandstof, minstens 241 periodieke onderhouden op centrale stooktoestellen, gevoed met gasvormige brandstof, te laten uitvoeren, waarbij er minstens 202 onderhoudsattesten zijn opgemaakt en afgeleverd. Verzoekende partij toont niet aan dat deze gemotiveerde opportuniteitsbeoordeling van de gewestelijke entiteit kennelijk onredelijk is. Zoals gesteld, maakt ze niet aannemelijk dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit van de ernst van de feiten, als eerste waarderingscriterium om het boetebedrag te bepalen, foutief of kennelijk onredelijk is.

Zelfs in de veronderstelling dat ze voldoet aan de voorwaarden om te kunnen genieten van een uitstel, brengt ze tijdens voorliggende procedure geen overtuigende pertinente en draagkrachtige redenen aan om de bestuurlijke geldboete alsnog op te leggen met uitstel van tenuitvoerlegging.

De middelen worden verworpen.

V. Beslissing

1. Het beroep wordt verworpen.
2. De kosten van het beroep, begroot op 100 euro rolrecht, zijn ten laste van verzoekende partij.

Dit arrest is uitgesproken op 4 juni 2026 door de eerste kamer.

De griffier,

De voorzitter van de eerste kamer,